

od dnia jej podpisania, w oczekiwaniu zatwierdzenia jej przez odnośne Rządy.

W Warszawie, dnia 3 października 1925 r.

(—) Goerne

(—) Dr. Hermann Hüttenhein

à partir du jour de sa signature, en attendant son approbation par les Gouvernements respectifs.

à Varsovie, le 3 Octobre 1925.

(—) Goerne

(—) Dr. Hermann Hüttenhein

Układ niniejszy zatwierdzam i ratyfikuję.

W Warszawie, dnia 10 lutego 1926 r.

(—) S. Wojciechowski

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej

Prezes Rady Ministrów

i Minister Spraw Zagranicznych:

(—) Al. Skrzyński

L. S.

302.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych

z dnia 29 kwietnia 1926 roku

w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Zagranicznych, Sprawiedliwości, Skarbu, Kolei, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu o zmianach i sprostowaniach rozporządzenia wykonawczego z dnia 21 marca 1925 r. do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 r.

Na zasadzie art. 116 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dn. 23 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. № 61, poz. 609) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie wykonawcze z dn. 21 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. № 37, poz. 252) ulega zmianom następującym:

1) Punkt c. § 51 uzupełnia się przez dodanie za słowem „poboru” słów: „przy pomocy pisarzy wojskowych”.

2) W ustępie pierwszym § 71 słowa: „i stanu” zastępuje się słowami: „stawia wniosek co do stopnia”.

3) W pierwszym wierszu § 72 słowo „lekar-skie” zastępuje się słowami: „i wniosek lekarski”.

W piątym wierszu tego paragrafu słowo „to” zastępuje się słowami „i wniosek lekarski”.

4) § 73 otrzymuje brzmienie następujące: „Na podstawie orzeczenia lekarskiego i wniosku co do stopnia zdolności do służby wojskowej komisja poborowa po uprzednim głosowaniu wydaje decyzję o stopniu zdolności poborowego do służby wojskowej, kwalifikując go do jednej z kategorii, przewidzianych w art. 35 punkt a) do e). Decyzję tę przewodniczący poleca wpisać do obu egzemplarzy list poborowych”.

5) Po § 73 dodaje się dwa nowe paragrafy treści następującej:

„§ 73 a. W razie wypowiedzenia się większości członków komisji poborowej przeciw zgodnemu zdaniu (głosom) obu lekarzy — członków komisji pobo-

rowej, przewodniczący tej komisji przekazuje zbadanie zdolności poborowego do służby wojskowej komisji rozpoznawczej w trybie przewidzianym w § 110 niniejszego rozporządzenia. Decyzja ta zostaje pod dyktandem przewodniczącego wpisana do obu egzemplarzy list poborowych w rubryce 20.

Wypowiedzenie się większości komisji poborowej przeciw zgodnemu zdaniu obu lekarzy powinno być odnotowane w protokole komisji poborowej, przyczem zdanie każdego członka komisji, odmienne od zgodnego zdania lekarzy, powinno być treściwie umotywowane i przez niego podpisane.

§ 73 b. Jeżeli jeden z członków komisji poborowej w głosowaniu nad stopniem zdolności poborowego do służby w wojsku stałym, oświadczy się za zgodnym zdaniem obu lekarzy komisji poborowej, powstaje tem samem wymagana w § 89 niniejszego rozporządzenia większość głosów i zdanie to staje się prawomocne jako decyzja komisji poborowej”.

6) § 83 otrzymuje brzmienie następujące:

„Komisja wojskowo-lekarska, wyłoniona z komisji poborowej, lub zwołana przez komendanta powiatowej komendy uzupełnień w okresie poza ogólnym poborem, ma prawo zmieniać kwalifikacje poborowych na następujących zasadach:

Względem poborowych, oczekujących wcielenia komisja wojskowo-lekarska może zmienić kwalifikację komisji poborowej tylko wówczas, gdy zachodzi wypadek wyraźnego kalectwa, nabytego w międzyczasie np. utrata ręki, nogi, oka, kilku palców i t. p.

Względem poborowych, wymienionych w § 81 niniejszego rozporządzenia, może komisja wojskowo-lekarska zmienić kwalifikację komisji poborowej również wówczas, gdy zachodzi wypadek nabytej w międzyczasie choroby wewnętrznej.

Zmiana kwalifikacji poborowego może nastąpić jedynie wówczas, gdy wypadek wyraźnego uszkodzenia ciała względnie pogorszenia stanu zdrowia, usuwa zupełnie lub częściowo zdolność fizyczną do służby w wojsku stałym (kat. A) i powoduje w myśl obowiązujących przepisów wojskowo-sanitarnych przeniesienie poborowego do jednej z kategorii C, D lub E.

Gdyby w niektórych wypadkach zachodziło podejrzenie, że kalectwo względnie choroby zostały

wytworzone sztucznie, to przewodniczący komisji wojskowo-lekarskiej powinien zażądać od poborowego przedstawienia świadectwa lekarza, który go leczył, względnie operował. Świadectwo tego lekarza powinno stwierdzić, że cierpienie nie zostało wywołane rozmyślnie względnie, że usunięcie brakujących członków nastąpiło wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku.

Świadectwo takie jest miarodajne do powzięcia przez komisję wojskowo-lekarską tej lub innej decyzji.

Poborowego, niemającego przedstawić komisji wojskowo-lekarskiej takiego zaświadczenia należy traktować w myśl art. 38".

7) § 84 otrzymuje brzmienie następujące: „W uzasadnionych wypadkach przewodniczący komisji wojskowo-lekarskiej na wniosek lekarza tej komisji zarządza wysłanie danego poborowego na ekspertyzę do szpitala wojskowego.

Koszta związane z wysyłką danego poborowego do szpitala wojskowego pokrywa budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Komisja wojskowo-lekarska nie ma prawa wysyłania poborowego na leczenie do szpitala cywilnego".

8) Ustęp pierwszy § 89 otrzymuje brzmienie następujące: „Decyzje o stopniu zdolności poborowego do służby wojskowej, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w § 73 a. ustęp 1 niniejszego rozporządzenia, tudzież orzeczenia o odroczeniach oraz skróceniach czasu służby zapadają w komisjach poborowych większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego".

9) W wierszu piątym i dziewiątym § 110 słowa „w dwóch egzemplarzach” zastępuje się słowami „w jednym egzemplarzu".

10) W § 149 dodaje się drugi ustęp treści następującej: „Urzędy gminne miejsca faktycznego zamieszkania względnie pobytu osoby, która urodziła się poza tą miejscowością, zawiadamiają o wpisie takiej osoby do spisów poborowych władze administracyjne I-ej instancji miejsca jej urodzenia".

11) Ustęp drugi § 192 otrzymuje następujące brzmienie: „Osobom takim wyznacza urząd konsularny jedną z najbliższych komisji poborowych właściwych dla powiatów: Kościerzyna, Poznań, Częstochowa, Katowice, Biała-Bielsk, Nowy-Sącz, Sanok, Stryj, Kałomyja, Tarnopol, Równe, Łuniniec, Mołodeczno, Baranowicze, Wilno, Białystok i Ciechanów".

12) Po § 192 dodaje się nowy paragraf treści następującej:

„§ 192 a. Jako termin stawienia się przed komisją poborową w kraju obywateli polskich, zamieszkałych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w krajach europejskich ustala się okres między 20 a 30 września każdego roku.

Dla osób ubiegających się o prawo do półtorarocznej służby wojskowej, termin ten ustala się na okres od 20 do 30 czerwca każdego roku".

13) W ustępie drugim § 233 za słowem „wyznać” dodaje się słowa „grecko-katolickich".

14) § 266 otrzymuje brzmienie następujące: „Orzeczenie o stanie zdrowia i wniosek lekarzy co do stopnia zdolności do służby wojskowej, wpisane w rubryce 19 listy poborowej, powinny zawierać:

a) o ile danego poborowego (ochotnika) uznano za zdolnego do służby w wojsku stałym bez zastrzeżeń — „zupełnie zdrow” kategorja A";

b) o ile danego poborowego uznano za zdolnego do służby w wojsku stałym z zastrzeżeniem „zdrow” z zastrzeżeniem, kategorja A. § . . .” (wymienić odnośny paragraf przepisów wojskowo-sanitarnych);

c) o ile u poborowego stwierdzono chorobę — określenie tej choroby z podaniem jej głównych objawów, przyczem w razie rozpoznania tej choroby zapomocą badań dodatkowych (Roentgen, rozbiór płwocin, moczu i t. p.) należy wpisać wyniki tych badań.

W wypadkach, przewidzianych w punkcie c) niniejszego paragrafu orzeczenie lekarskie powinno zawierać nadto określenie kategorii zdolności do służby wojskowej z podaniem odpowiednich paragrafów wojskowych przepisów sanitarnych.

W rubryce 19 listy poborowej należy również podawać wszystkie zmiany chorobowe, przewidziane w wojskowych przepisach sanitarnych, także co do poborowych, zakwalifikowanych do kategorji „A."

15) W § 268 za słowem „pośrednictwem” dodaje się słowa: „właściwych urzędów gminnych (magistratów)". Resztę słów tego paragrafu skreśla się.

16) W ustępie pierwszym § 269 skreśla się słowa: „następnie za pośrednictwem władz administracyjnych I-ej instancji".

17) Ustęp pierwszy § 288 otrzymuje brzmienie następujące: „Poborowi, uznani za zdolnych do służby wojskowej (kat. A. C. D.), oraz ochotnicy zdolni do służby w wojsku stałym (kat. A.), zostają po poborze urlopowani i zaliczeni do stanu urlopowanych do dnia wcielenia ich do szeregów. Dotyczy to również i tych poborowych, którzy otrzymali odroczenie terminu odbycia służby w wojsku stałym (art. 115)".

18) W § 329 słowa „o ile do dnia 25 czerwca tego roku” zastępuje się słowami „o ile do dnia wcielenia do szeregów".

19) W wierszu piątym punktu a. § 334 za nawiasem dodaje się słowa „klerycy, oraz nowicjusze zakonni, którzy otrzymali tonsurę".

20) Po drugim zdaniu punktu a. § 343 dodaje się nowe zdanie treści następującej: „Na obszarze Państwa, na którym księgi ludności stałej nie są prowadzone, wyciąg familljny należy zastąpić wyciągiem z ksiąg metrykalnych, względnie wyciągiem z rejestrów urzędu stanu cywilnego".

21) Po § 346 dodaje się drugi ustęp treści następującej:

„Utrata zdolności do pracy członków rodziny poborowego może być trwała lub czasowa (§ 67 ust. 3). W orzeczeniu określającym stan zdolności do pracy badanej osoby należy każdorazowo zaznaczyć, do której z tych dwóch kategorii zalicza się dany wypadek przyczem w odniesieniu do czasowej niezdolności należy o ile możliwości określić przypuszczalny czas jej trwania".

22) punkt e. § 348 otrzymuje brzmienie następujące: „synowi osób wymienionych pod a) tudzież bratu osób wymienionych pod c), którego bracia rodzeni lub przyrodni;

1) nie mogą zarobkować z powodu pełnienia obowiązkowej czynnej służby w wojsku stałym lub z powodu odbywania nauk w szkołach,

2) są niezdolni do jakiegokolwiek pracy zarobkowej z powodu wieku, ułomności fizycznej lub umysłowej,—

o ile we wszystkich tych wypadkach utrzymanie wymienionych osób jest faktycznie zależne od pracy poborowego i musi on istotnie spełniać ten obowiązek.

Siostry poborowych po 17 roku życia, mogą być brane pod uwagę tylko w tym wypadku, o ile będzie stwierdzone przez władze administracyjne I instancji, że mogą zastąpić poborowych w charakterze jedynego żywiciela rodziny.

Starszy lub młodszy brat poborowego, o ile zamieszkuje oddzielnie od rodziny, której utrzymanie zależne jest od pracy poborowego i nie posiada takiego dochodu, by mógł dostatecznie pomagać w utrzymaniu tej rodziny, nie może być brany pod uwagę przy udzielaniu odroczenia służby wojskowej poborowemu w myśl art. 53 a. ustawy".

23) § 350 otrzymuje brzmienie następujące: „Odroczenie terminu służby w wojsku stałym z tytułu odziedziczenia w linii zstępnej gospodarstwa rolnego może być udzielone właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych, których obszar użytków rolnych (ogrody, grunty orne, łąki i pastwiska) nie przekracza 24 ha.:

a) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego, — jeżeli podlegający podatkowi gruntowemu czysty dochód katastralny z tego gospodarstwa wynosi od 35 — 105 mk. niemieckich;

b) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, oraz części cieszyńskiej województwa śląskiego, — jeżeli podlegający podatkowi gruntowemu czysty dochód katastralny z tego gospodarstwa wynosi od 25 do 75 koron austr.;

c) na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego, oraz powiatów: augustowskiego, kolneńskiego, łomżyńskiego, ostrowskiego, ostrołęckiego, szczuczyńskiego, suwalskiego i wysoko-mazowieckiego województwa bałostockiego, — jeżeli według obowiązujących obecnie przepisów podatek gruntowy z tego gospodarstwa wynosi od 10—30 złotych;

d) na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego, oraz powiatów: białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego, — jeżeli według obowiązujących obecnie przepisów podatek gruntowy z tego gospodarstwa wynosi 8 — 24 złotych.

Właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych, z których czysty dochód katastralny lub podatek gruntowy będzie mniejszy od minimalnych norm, wskazanych wyżej w punktach a) b) c) i d), (35 mk. niem., 25 koron austr., 10 i 8 złotych), może być udzielone odroczenie terminu służby w wojsku stałym o ile obszar użytków rolnych w odziedziczonych przez nich gospodarstwach (ogrody, grunty orne, łąki i pastwiska) wynosi przynajmniej 8 ha.

Wskazane powyżej kwoty dochodu lub podatku powinny być udowodnione wyciągami z arkuszy katastralnych, względnie zaświadczeniami władz skarbowych".

24) W punkcie b) § 367 słowa „na czas nie dłuższy jak do 1 października roku następnego" zastępuje się słowami „na czas do najbliższego 1 października".

25) Ustęp pierwszy § 370 otrzymuje brzmienie następujące: „Podania o ponowne przyznanie odroczenia terminu odbycia służby w wojsku stałym mają być wniesione przez osoby wymienione w punktach a) i b) § 367 najpóźniej do dnia 20 czerwca tego roku, w którym kończy się poprzednio udzielone odroczenie, zaś przez osoby wymienione w punkcie c) § 367 najpóźniej na trzy miesiące przed upływem terminu, do którego udzielono odroczenia".

26) Po drugim ustępie § 377 dodaje się trzeci ustęp treści następującej: „Decyzje wydawane przez komisje rozpoznawcze nie podlegają dalszemu zażaleniu".

27) W ustępie pierwszym § 393 słowa „1 kwietnia" zastępuje się słowami „1 lipca".

28) W § 422 słowa „do władz administracyjnych I instancji, które powinny je doręczyć natychmiast powołanym przez podległe organa" zastępuje się słowami „do właściwych urzędów gminnych (magistratów), które powinny je doręczyć natychmiast powołanym".

29) § 427 otrzymuje brzmienie następujące: „Ujętych uchylających się dostawia władza administracyjna I instancji do powiatowej komendy uzupełnień, która niezależnie od pociągnięcia ich do odpowiedzialności sądowo-karnej odstawia ich pod eskortą wojskową wraz z dokumentami ewidencyjnymi do przynależnej formacji (wymienionej w karcie powołania) celem wcielenia, po wpisaniu tej okoliczności do dokumentów ewidencyjnych".

30) W ustępie pierwszym § 432, skreśla się ostatnie zdanie. Ustęp trzeci i czwarty tego paragrafu otrzymują brzmienie następujące: „W tych wypadkach zwolnienie ma nastąpić z dniem zwolnienia z aresztu lub szpitala. Po skutecznieniu zwolnienia, formacją odsyła takiego szeregowego do miejsca jego zamieszkania, zawiadamiając o tem władzę administracyjną I instancji, która udzieliła odroczenia, oraz właściwą P. K. U. Po otrzymaniu zawiadomienia o odesłaniu szeregowego do miejsca zamieszkania władza administracyjna I instancji zarządza doręczenie danemu poborowemu odpowiedniego dokumentu, zaś powiatowa komenda uzupełnień wpisuje fakt zwolnienia do dokumentów ewidencyjnych.

Przejazd szeregowego z formacji do miejsca zamieszkania odbywa się na zasadzie ogólnych przepisów o przejazdach kolejami pojedynczych osób wojskowych".

31) W § 457 słowa od „właściwej" do końca skreśla się i zastępuje słowami: „właściwych urzędów gminnych (magistratów), które doręczą je adresatom w terminie oznaczonym przez władze wojskowe".

32) § 458 skreśla się.

33) W § 465 słowa „władze administracyjne" zastępuje się słowami „urzędy gminne (magistraty)".

34) § 466 skreśla się.

35) W czwartym wierszu od dołu § 469 słowa „władzy administracyjnej I instancji” zastępuje się słowami „za pośrednictwem właściwego urzędu gminnego (magistratu) powiatowej komendzie uzupełnień”.

36) Ustęp trzeci § 533 otrzymuje brzmienie następujące: „W razie ubiegania się o obce obywatelstwo należy z reguły przedłożyć przyrzeczenie przyjęcia do związku obcego Państwa, o ile to w myśl prawodawstwa obcego Państwa jest możliwe. W wypadku uzyskania już obywatelstwa obcego należy przedłożyć także dowód uzyskania tego obywatelstwa przez proszącego, oraz ewentualnie członków jego rodziny”.

37) § 545 otrzymuje brzmienie następujące: „Każdy, podlegający powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej, od ukończenia 18-tu lat życia aż do chwili ostatecznego określenia jego stosunku do służby wojskowej (art. 35 pkt. a), c), d), e), o ile chce zawrzeć związek małżeński musi uzyskać zezwolenie władz wojskowych pod groźbą odpowiedzialności z art. 98”.

38) W punkcie b. § 556 skreśla się zawarte w nawiasie słowa „przyjęcie do którego było podstawą do udzielenia odroczenia”.

W punkcie c. § 556 w wierszu 10 po słowie „w celach” dodaje się słowo „zarobkowych”.

39) W punkcie a. § 565 po słowie „imię” dodaje się słowa „oraz narodowość”.

40) W punkcie f. § 566 dodaje się za słowem „zagranicznego” słowa „i władza wydająca”.

Punkt h) tego paragrafu otrzymuje brzmienie: „narodowość”.

Po punkcie h) dodaje się nowy punkt następujący „i) uwagi”.

§ 2. Powołane wyżej rozporządzenie (§ 1) ulega sprostowaniu w następujących punktach:

1) W § 322 winno być: „(według wzoru № 30)”.

2) W punkcie a. § 354 winno być „art. 57 punkt a”.

3) w piątym wierszu § 546 zamiast „i to od chwili” winno być „i to do chwili”.

4) W pozycji 5 załącznika 1 prostuje się nazwę powiatowej komendy uzupełnień „Sochaczew w Grodzisku” — na „Grodzisk Mazowiecki”.

W pozycji 24 słowo „Równa” na „Równe”,

„ 52 „ „Grzybowski” na „Grybowski”.

„ 73 „ „Srodecki” na „Sredzki”.

„ 74 „ „Wrześniński” na „Wrzesiński”,

„ 75 „ „Leszniński” na „Leszczyński”,

„ 85 „ „Wyżyński” na „Wyżyski”,

„ 87 „ „Chodzieński” na „Chodziecki”,

„ 88 „ „Brześć Lit.” na „Brześć n/B”,

„ 95 „ „Nieświeżski” na „Nieświeski”,

„ 105 „ „Łañcut” na „Nisko”.

§ 3. Załączniki i wzory do wyżej powołanego rozporządzenia (§ 1) ulegają następującym zmianom:

1) W załączniku 1 dodaje się w pozycji 28 jako trzeci powiat „Brasławski”, oraz skreśla się: w pozycji 72 słowo „Sycowski” i dodaje słowo to w nawiasie obok słowa „Kępiński”;

w pozycji 50 przy nazwie powiatu „Cieszyński” — zawarte w nawiasie słowo „(część)”.

2) Wzór № 5 uzupełnia się przez dodanie pod wierszem zaczynającym się od słowa „zamieszkały” następujących pozycji „wyznanie”, „narodowość”, „wykształcenie”, „zawód”.

3) W pouczeniu na wzorze № 27 dodaje się dwa nowe punkty treści następujące: „5. O każdej zmianie miejsca zamieszkania, lub pobytu na okres dłuższy niż 14 dni należy zawiadomić wrzeczając 8 dni naczelnika gminy lub urząd meldunkowy dotychczasowego oraz nowego miejsca zamieszkania, względnie pobytu.

6. Z chwilą otrzymania karty powołania, poborowy jest obowiązany stawić się do formacji w terminie wskazanym w karcie powołania. Nieusprawiedliwione nieprzestrzeganie tego terminu będzie karane w myśl art. 115 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej przez sądy wojskowe”.

4) W „pouczeniu dla poborowego” na odcinku 4 wzoru № 28 dodaje się dwa nowe punkty treści następujące:

„6) Zagubienie karty powołania należy niezwłocznie zgłosić we właściwej P. K. U., celem otrzymania duplikatu karty powołania. Ponownego biletu kolejowego na wolny przejazd do formacji nie wydaje się”.

„7) Nieusprawiedliwione niestawienie się do formacji w terminie wymienionym w karcie powołania, będzie karane w myśl art. 115 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej przez sądy wojskowe”.

5) Punkt 4 pouczenia na wzorze № 44 otrzymuje brzmienie następujące: „Jeżeli obywatel polski, przebywający poza Europą przyjeżdża do kraju europejskiego lub Państwa Polskiego na stałe lub na czas dłuższy niż 6 miesięcy, to o ile nie ukończył 36 lat życia, obowiązany jest raz jeden na ogólnych zasadach stanąć przed komisją poborową w kraju”.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wojskowych: *Żeligowski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Wł. Raczkiewicz*

Minister Spraw Zagranicznych: *Al. Skrzyński*

Minister Sprawiedliwości: *Dr. S. Piechocki*

Minister Skarbu: *J. Zdziechowski*

Minister Kolei: *Chądzyński*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *St. Grabski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Kiernik*

Minister Przemysłu i Handlu: *Osiecki*